

Vebomarks friskoleförening

Org.nr. 894701-9397

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Vebomarks Byaskola
i Skellefteå kommun

Tillsyn i Vebomarks Byaskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Vebomarks friskoleförening (organisationsnummer 894701-9397) under våren 2015. Vebomarks Byaskola besöktes av Skolinspektionen den 7 april 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Det finns ingen offentlig statistik över skolans resultat. Detta eftersom Skolverket inte redovisar betygsstatistik då antalet elever i varje årskurs är färre än tio.

Trygghet och studiero

Enlig rektor genomförs enkätundersökningar varje termin i syfte att kartlägga tryggheten på skolan. Resultatet från enkäterna visar att elevernas trygghet och trivsel är god.

I Skolinspektionens skolenkät skattar vårdnadshavare området trygghet och studiero högre än andra medverkande skolenheter, trygghet till 9 och studiero till 7,3. Genomsnittet för samtliga medverkande skolenheter är 8,3 för trygghet och 6,6 för studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-09-30
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-09-30
Ytterligare brister	Föreläggande	2016-09-30

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som konstaterats vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar att vidta åtgärder för att rätta till brister närhelst de framkommer.

Rektorn behöver se till att skolans systematiska kvalitetsarbete förbättras genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat i årskurs 6 så att fördelningen mellan olika betyg i ämnena framgår. Det saknas också en sammanställning av kunskapsresultaten och måluppfyllelse i varje enskilt ämne i årskurs 3. Därtill måste även analyser av kunskapsresultaten och måluppfyllelsen och beslut om utvecklingsinsatser framgå i dokumentationen av kvalitetsarbetet.

Huvudmannens uppföljning av resultat och måluppfyllelse, analyser och beslut om åtgärder behöver också framgå i ett dokumenterat kvalitetsarbete.

I tillsynen framkommer också att psykolog och kurator inte deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Tillsynen har inte visat annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom övriga områden som granskats.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vebomarks friskoleförening att senast den 30 september 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Redovisningen skickas till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med

grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Vebomarks friskoleförening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att följa upp och sammanställa elevernas måluppfyllelse i förskoleklass och kunskapsresultat i årskurserna 3 och 6 i de ämnen där det finns nationella kunskapskrav.
- Analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten,
- Identifiera utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.
- Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens systematiska kvalitetsarbete brister. Det saknas en dokumenterad sammanställning som beskriver kunskapsresultaten och måluppfyllelsen i varje enskilt ämne i årskurs 3. Vidare saknas en redovisning av skolenhetens kunskapsresultat i årskurs 6 i alla ämnen som

har kunskapskrav så att andelen elever som når betyget minst godkänt och betyg i de olika ämnena framgår. I dokumentationen saknas också analyser av resultaten och måluppfyllelsen. Det saknas vidare beslut om vilka förbättringsåtgärder som ska vidtas för att utveckla verksamheten.

Skolinspektionens motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av Vebomarks Byaskolas dokumenterade systematiska kvalitetsarbete. Dokumentationen innehåller en uppföljning av skolenhetens kunskapsresultat och måluppfyllelse. Även resultatet av skolans arbete med värdegrundsfrågor följs upp. Sammanställningen över kunskapsresultaten är beskriven i löpande text och formulerad i generella termer och ger endast en översiktlig bild om hur många elever som når kunskapskraven för E. Det framgår inte heller hur stor andel av eleverna som når högre kunskaper än E.

Rektor och lärare beskriver i intervjuer att de analyserar såväl kunskapsresultaten som resultaten av värdegrundsarbetet. Denna analys finns dock inte dokumenterad. Rektorn fattar sedan beslut om åtgärder för att utveckla verksamheten. Av dokumentationen som Skolinspektionen tagit del av framgår inte några analyser av kunskapsresultaten. Det framgår heller inte några identifierade utvecklingsområden eller beslut om förbättringsåtgärder utifrån kunskapsresultat och måluppfyllelse.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen på enhetsnivå. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 305) framgår att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och innehålla information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om vilka förbättringsåtgärder som ska vidtas.

Eftersom en sammanställning av kunskapsresultat, analyser, identifierade utvecklingsområden och beslut om vilka åtgärder som ska vidtas saknas i Vebomarks Byaskolas dokumenterade kvalitetsarbete bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller lagens krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Vebomarks friskoleförening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå, det vill säga:
 - a) på huvudmannanivå följa upp resultaten och måluppfyllelsen i förskoleklass och grundskolans årskurser 3 och 6 i förhållande till de nationella målen,
 - b) analysera på huvudmannanivå hur förutsättningar och genomförande påverkat och orsakat resultaten och måluppfyllelsen,

- c) utifrån analysen på huvudmannanivå identifiera utvecklingsområden och fatta beslut om vilka åtgärder som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.
- Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen brister i sitt systematiska kvalitetsarbete med att systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp och utveckla skolenheten. Huvudmannens analyser, identifierade utvecklingsområden och beslut om insatser för att nå de nationella målen saknas i Vebomarks Byaskolas dokumenterade kvalitetsarbete.

Skolinspektionens motivering till bedömning av brist

På huvudmannanivå saknas ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete och i skolenhetens kvalitetsarbete som Skolinspektionen tagit del av framgår inte huvudmannens analyser och perspektiv. I intervju med representanter för styrelsen framkommer det att ordförande är delaktig i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete men att huvudmannen inte gör någon egen analys av skolans resultat. Att representanter för styrelsen är delaktiga i skolans kvalitetsarbete framgår inte i dokumentationen av kvalitetsarbetet. Enligt skollagen framgår att huvudmannen systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen och att kvalitetsarbetet ska dokumenteras. I förarbetena till skollagen framkommer det att huvudmannens arbete ska bygga på verksamheternas kvalitetsarbete.

En huvudman som har en skolenhet kan bedriva kvalitetsarbetet på huvudmannanivå och verksamhetsnivå i ett sammanhang, men i kvalitetsarbetet måste en analys av skolenhetens resultat ur ett övergripande perspektiv göras. Detta för att kunna avgöra hur organisatoriska, materiella, ekonomiska och personella förutsättningar påverkar måluppfyllelsen.

Eftersom en sammanställning av kunskapsresultat, analyser, identifierade utvecklingsområden och beslut om vilka åtgärder som ska vidtas saknas i Vebomarks friskoleförenings dokumenterade kvalitetsarbete bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller lagens krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Ytterligare brister

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vebomarks friskoleförening att senast den 30 september 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av brister

Elevhälsan används inte främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Författningar

2 kap. 25 § skollagen

Åtgärder

- Se till att kurator och psykolog deltar elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Vebomarks Byaskola inte uppfyller författningarnas krav då kurator och psykolog inte deltar i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Skolinspektionens motivering till bedömning av brist

Elevhälsan vid Vebomarks Byaskola består av skolsköterska och en logoped samt kurator, psykolog och skolläkare som anlitas vid behov. Av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektor framgår dock att kurator och psykolog inte deltar i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete. Kurator och psykolog arbetar uteslutande med enskilda elevärenden till exempel med utredningar av olika slag. Tjänsterna köps in av elevhälsan i Skellefteå kommun och kurator och psykolog finns inte på skolan utöver de tillfällen då de anlitas för enskilda elevärenden.

Av skollagen framgår att det för eleverna i förskoleklass och grundskola ska finnas elevhälsa som ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Av förarbetena till ovanstående bestämmelse (prop. 2009/10:165 s 276 f. samt prop. 2001/02:14 s 27) framgår bland annat följande. Skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. Arbete med elevhälsa förutsätter vidare en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet, samt sex- och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. Elevhälsan förutsätter tillgång till en kompetens som är tillräcklig för att eleverna ska få det stöd de behöver.

Eftersom psykologen och kuratorn inte deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete vid Vebomarks Byaskola bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller lagens krav.

Motivering till val av verktyg

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

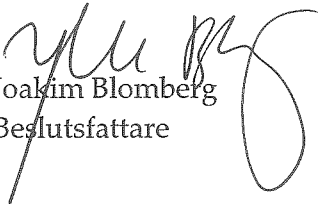
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Magnus Ledman
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Vebomarks Byaskola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Vebomarks Byaskola

Vebomarks Byaskola är en fristående skola med Vebomarks friskoleförening som huvudman med elever från förskoleklass till årskurs 6. Skolan startade läsåret 1998/1999 och har vid tidpunkten för tillsynen 30 elever inskrivna. Vid skolan arbetar fyra lärare och en elevassistent.

Elevhälsan består av en logoped som har en tjänstgöringsgrad på 10 procent samt en skolsköterska som arbetar två timmar i veckan samt kurator, skolpsykolog och skolläkare som anlitas vid behov.